

ГЕОРГІЙ МАЙСУРАДЗЕ

МИКОЛАЙ

ЗАХИСНИК ДПЕЙ

Дніпро | ЛІРА | 2022

Хочу подякувати насамперед своїй дружині Вікторії, а також моїй мамі Валентині за те, що все це слухали, читали та були поруч на всьому цьому складному шляху.

Майсурадзе Г. Т.

М 14 Миколай– захисник дітей. Дніпро: ЛІРА, 2022. 276 с.

ISBN 978-966-981-642-9

Його звали Миколай. Та це не справжнє його ім'я.

Для когось він усім відомий дядечко, який раз на рік лишає для малечі подарунки під подушкою. Та це лише частина його роботи.

Насправді ж це могутній чарівник, що мешкає десь посеред Києва, і має обов'язок — боронити таємницю невичерпного джерела чарів та захищати дітей від темних сил.

І цю роботу Миколай виконував на відмінно все своє довге життя. Поки не настав час шукати собі наступника.

Хто ж цей обранець, на якого чекають неабиякі випробування, нездоланні перешкоди, знайомства з чарівними особами та зрештою право тримати знаменитий золотий посох Миротворець?

І чи вдасться йому подолати одвічного ворога, що притаївся поруч?

УДК 821.161.2'06-93

© Майсурадзе Г., 2022

© ЛІРА, 2022

ISBN 978-966-981-642-9

РОЗДІЛ 1

Однієї ночі у звичайному будинку маленька дівчинка, на ім'я Оленка, боялася заснути.

Як і будь-яку дитину, її лякала власна темна кімната. І це не дивно, адже всі люди (ще відтоді, як почали пересуватись, стрибаючи з гілки на гілку) бояться темряви. З часом люди дорослішають, стають більш упевненими в собі й починають ігнорувати темряву, більш того, ставляться до неї, як до чогось зовсім буденного.

Та коли ти ще не виріс, речі у твоїй кімнаті в темряві набувають дивних форм. Іграшки нагадують потойбічних істот, слабе світло знадвору змушує речі відкидати чудернацькі тіні, а будь-який ледь чутний удень шурхіт лунає вночі надто голосно і змушує волосся ставати дибки.

Ось і зараз мала Оленка, загорнувшись з головою в простирadlo, намагалася боротися зі своїми страхами. Вона обережно визирнула з-під простирadла, щоб одним оком роздивитися кімнату. Мати вчила її згадувати свої речі в кімнаті, аби розуміти, що той монстр, який ввижається, – насправді настільна лампа, або кімнатна рослинка, або складені купкою іграшки, що змішалися в незрозумілу масу голів і кінцівок (отаке лякає найбільше). Пам'ятаючи про ці настанови, Оленка саме так і вчиняла зараз, і це виходило в неї доволі непогано. Вона згадала вже майже всі речі у своїй кімнаті та вже починала заспокоюватись.

Та було таки в її кімнаті щось не таке, як завжди. Погляд дитини зупинився на великій відчиненій шафі. Щось не так було не з самою шафою, а з тим, що було всередині. А всередині панувала темрява. Темрява, що не була темрявою в тому сенсі, як ми це з вами розуміємо. Річ у тім, що трохи світла є навколо нас завжди – це доводять наші очі, котрі з часом звикають до браку світла, підлаштовуються і починають бачити все навколо чіткіше. Але крізь цю Темряву в шафі не вдавалося розгледіти абсолютно нічого. Ця Темрява не тільки була непроглядною, а й ніби поглинала рештки світла навколо себе. Глибока, непорушна і... дивилася на Оленку у відповідь?

«Та годі. Такого не може бути», – заспокоювала себе Оленка.

На жаль, в її шафі справді ХТОСЬ був.

З середини стало чутно, ніби хтось терпляче барабанить нігтями по дереву.

Тркк... Тркк... Тркк...
Дівчинка, злякавшись, затамувала подих.

Тркк... Тркк... Тркк...

Вона закрила шпаринку між простирадлом і ліжком та заплющила щосили очі.

Тркк... Тркк... Тркк...

«Може, якщо не звертати уваги, то стукіт припиниться?» – збуджено думала Оленка і спробувала відволіктись, думаючи про щось інше. Але виходило лише повторювати, що нічого не відбувається.

Тркк... Тркк... Тркк...

Їй здалося, чи стукіт став ближче? Цього не могло бути, адже вона зараз сама.

ТУК. ТУК. ТУК.

Від стукоту Оленка підстрибнула в ліжку і сидючи вперлася спиною в стіну. Вона намагалася відсунутися якнайдалі від темряви з шафи, але залякла під поглядом чотирьох помаранчевих вогнів, що «дивилися» прямо на неї.

Ніби виринувши зі спокійної води, із темряви шафи з'явилася кістлява чорна рука з гострими пазурами. Повільно, можна навіть сказати інтелігентно, вона взялася за край ліжка. За рукою із темряви поступово з'явилось чудовисько. Його тулуб спереду і ззаду вкривала густа чорна шерсть. Голова ж його нагадувала кінський череп, якби той мав два гострих роги, численні ікла, що стирчали врізнобіч, та чотири ямки для очей, вглибині яких горіли ті самі помаранчеві вогні.

У другій руці чудовисько тримало важкий чорний мішок, який воно поставило на підлогу. Вільна рука чудовиська відпустила край ліжка і піднесла вказівний палець до передніх ікл.

– ТШШШ, КРИХІТКО, – голос лунав у голові Оленки, хоча щелепи чудовиська не ворухнулись. – ХОДИ ДО МЕНЕ.

Оленка закричала.

Швидким рухом монстр схопив вільною рукою дівчинку за ногу та задер її високого вгору. Кімната для Оленки перевернулася з ніг на голову. Перед її очима повстав розгорнутий мішок монстра. Ще мить і дитина опиниться в його порожнечі! Оленка не припиняла голосно кричати і гукати батьків, поки наближалася до нього.

Раптом посеред кімнати відбувся спалах світла, що змусив монстра відступити, врятувавши тим самим Оленку від надр мішка. Спалах збільшувався й набував людської подоби. Світло, що перетворювалось на людину, зробило крок уперед, об підлогу вдарив золотий посох.

– Відпусти дитину, істото! – гучно вимовив дужий чоловік.

Він мав світлу бороду, був вдягнений у біле, на грудях навхрест ішли червоні та золоті стрічки.

– МИКОЛАЙ, – прогуркотів у голові Оленки голос монстра. – ЦЬОГО РАЗУ ТИ ЗАБАРИВСЯ.

– Відпусти дитя, інакше будеш мати справу зі мною! – вигукнув чоловік, якого монстр назвав Миколаєм, та встав у бойову стійку з посохом наготові.

– ОТАК ОДРАЗУ І ДО БОЮ? – У всепроникному голосі чудовиська з'явилися жартівливі нотки – А Я ТАК ХОТІВ ПОДАРУВАТИ ТОБІ СВІЙ ПОДАРУНОЧОК. ТРИМАЙ!

Цієї миті чудовисько вдарило Миколая своїм величезним мішком, від чого той відлетів і вдарився об стіну. Не гаючи часу, чудовисько кинуло мішок у вікно і розбило його, після чого міцно притиснуло до себе волаючи Оленку і стрибнуло на вулицю. Пролетівши кілька поверхів, істота важко приземлилася, перекинула дівчинку через плече і, вхопивши мішок, побігла вздовж нічної вулиці. Монстр невдоволено ревів і впевнено набирав швидкість.

Несподівано щось довге й блискуче вдарило його в потилицю, від чого він втратив рівновагу і ледь не впав!

– Я з тобою не закінчив! – сердито гукнув Миколай.

Біля ніг чудовиська лежав золотий посох, сам Миколай, хоч і неозброєний, впевнено крокував до них. Чудовисько подивилося на посох, потім на Миколая. Помаранчеві вогні стали помітно меншими, ніби воно примружувалось, розмірковуючи над своїми шансами. За мить воно перевернуло Оленку у звичне положення і підвісило за піжаму на вивіску для оголошень.

– ПОЧЕКАЙ НА МЕНЕ, КРИХІТКО. Я НЕЗАБАРОМ ПОВЕРНУСЯ, – почувлося в голові Оленки.

Монстр зробив крок назустріч Миколаю, так щоб посох опинився в нього за спиною.

– ЩО Ж, МІЙ ХОРОБРИЙ ЗАХИСНИКУ ДІТОК, ПОДИВИМОСЯ, НАСКІЛЬКИ ТИ ГАРНИЙ ВОЇН БЕЗ СВОЄЇ ЧАРІВНОЇ ЗБРОЇ.

Ніби двоє ковбоїв у фільмах про Дикий Захід вони встали один навпроти одного.

Миколай стояв рівно, зі стиснутими кулаками та оглядав суперника. Чудовисько (навіть якщо не брати до уваги роги) було помітно більшим. Воно так і тримало при собі свій мішок, його вільна рука сти скалася і розслаблялася, готуючись подряпати Миколая.

Монстр зробив перший крок. Потім ще один. Потім побіг. Мішок, що тягнувся позаду, почав стрімко змінювати форму. За мить монстр вже був озброєний чорною кулею з гострими шипами. Розкрутивши над головою, він спрямував цю зброю в Миколая.

В останній момент Миколай відскочив убік. Монстр замахнувся знову, і Миколаю лишалось тільки ухилитись. Певний час він відчайдушно ухилявся від страшної зброї та пазурів суперника, поки в якийсь момент чудовисько не втратило пильність. Миколай високого підстрибнув і вдарив монстра коліном у череп. Удар був такий сильний, що змусив суперника задерти голову і зробити кілька кроків назад. Цієї миті Миколай проскочив у нього між ніг та опинився поруч із посохом!

Промайнуло світло, і в руках Миколай тримав золотого меча!

Побачивши це, вогники в «очах» чудовиська перетворились з помаранчевих на червоні, довга ікласта щелепа широко роззявилась і з неї

вирвався потойбічний крик. Крик цей був настільки гучним, що Оленці довелося затулити вуха.

Герой та Чудовисько побігли одне на одного і зійшлися в новому двобої. Супротивники настільки швидко рухались, що стало неможливим розгледіти, хто бере гору. Коли вони розійшлися, Миколай тримався за поранений бік, а монстр втратив один зі своїх рогів.

Знову промайнуло світло, і замість меча Миколай тримав вже великий молот. Миколай стрибнув на монстра і заніс зброю над головою. Мішок монстра знову став круглим і почав збільшуватися стаючи великим щитом. Золотий молот вдарив по чорному щиту, і в гучному ударі все навколо зникло під хмарою з пилу. Коли той осів, на вулиці лишилась тільки Оленка з Миколаєм.

Сяйнувши ще раз, молот знову набув форми посоха, і Миколай, спираючись на нього, пішов до Оленки. Та весь час тримала очі заплющеними і тихенько плакала.

– Тихіше, дівчинко, ти в безпеці, – голосом, сповненим ніжності, промовив Миколай. – Спокійно, зараз ми тебе знімемо.

З помітним боєм, він взяв її на руки і витер сльози.

– Ось так значно краще. Як тебе звати, маленька?

– О... О... Оленка, – розплющивши очі, відповіла мала. Вона озирнулася навколо. – А ви знищили того монстра?

– На жаль, він втік. Та сюди вже не повернеться.

– А хто це був?

– Люди кличуть його Крапусом.

– Ой, а де мої мама і тато?!

– Усе ще у своїй кімнаті, адже він зачарував усе навколо. Та ми повернемо все, як раніше.

Неквапливо вони дійшли назад до будинку Оленки. Миколай двічі вдарив посохом об землю, і удвох з Оленкою вони здійнялися в повітря й влетіли у вікно її кімнати.

Миколай обвів посохом навколо вікна, і воно склалося, як нове. Одним рухом він прибрав решту безладу в кімнаті, після чого чемно вклав Оленку назад у ліжку і вкрив її простирадлом.

– Нарешті, все як і має бути, – промовив він, ніби сам до себе, після чого уважно подивився на дівчинку. – Скажи мені, Оленко, чи ти гарно

поводилась цього року? – цим питанням він змусив Оленку зніяковіти. – Адже я не можу рятувати поганих діток, ти розумієш? – Оленка кивнула головою, напіввідкривши рота. – Що ж, чудово, що ми порозумілися, тоді чекай незабаром подарунок від мене. А тепер засинай.

Він клацнув пальцями, і дівчинка одразу заснула.

– Час і мені додому.

Долаючи біль, Миколай підвівся, розвів руки в боки, вдарив об підлогу посохом і перетворився на світлу подобу самого себе. Світло дедалі зменшувалося, аж поки не зникло зовсім.

* * *

Посеред кам'яної зали, що нагадувала залу для прийомів гостей якого-небудь середньовічного короля, сяйнуло світло. За кілька секунд воно розрослося і перетворилося на пораненого Миколая. Той впустив посох, схопився за поранений бік і, ступивши кілька кроків, впав на коліна. Він терпів сильний біль та важко дихав. Йому хотілося покликати когось на допомогу, але не вдавалося як слід напружитись, щоб вигукнути ім'я.

На щастя, в коридорі вже було чутно кроки. До Миколая бігла його люба донька Софія. І ось вона вже опинилася у дверях зали, гарна, як і завжди, висока, молода, вона ніби випромінювала світло. Посміхаючись, вона обвела поглядом залу в пошуках батька. Коли ж очі зупинилися на ньому, її обличчя змінилося на маску жаху.

– Божечки, тату! – вигукнула вона і кинулася до Миколая. – Як же ж ти?! Тільки не напружуйся! Лягай... обережно... дай мені тебе оглянути.

З цими словами вона допомогла йому лягти на підлогу, розірвала одяг і поглянула на поранення.

– То був він, Софійко... – тихо сказав Миколай.

– Бачу, що не під машину потрапив! Якби то був не він, то хіба що ведмідь! Не кажи нічого, краще притримай ось тут, – немов нізвідки до її руки прилетіла склянка з рідиною, – сподіваюсь це подіє.

Софія вилила вміст склянки на поранення Миколая, і тому принаймні стало легше.

– Він намагався знову вкрасти дитину. Маленьку дівчинку, – серйозно сказав Миколай.

– А ти, як завжди, його зупинив, – продовжуючи свою роботу, відповіла Софія. Усім своїм виглядом вона показувала, як незадоволена цією новиною.

– Я відрубав йому рога, – з посмішкою промовив Миколай. Подумки він уявляв це знову... і знову... і був несказанно щасливим.

– Ох, ти, горе. Ходімо, старий, вкладемо тебе в нормальне ліжко.

Миколай прокинувся у себе в кімнаті. Підвівши голову, він озирнувся навкруги, оглядаючи такі рідні та звичні йому речі. Окрім великого ліжка, в кімнаті стояли велика шафа, повна товстих книг, стара скриня, де зберігалися його речі, кам'яний камін та два зручних крісла. На одне з крісел спирався його посох. Лежати було нестерпно, тому Миколай вирішив встати й спробувати пройтись. І хоча було важко, він таки підвівся. Обережно крокуючи, йому вдалося дійти до крісла з посохом. Ударивши ним об підлогу, він перетворив його на зручну тростину.

Варто було Миколаю налаштуватись вийти з кімнати, як двері відчинилися. На порозі стояла Софія.

– Тату, нарешті ти прокинувся, – сказала донька, оглянувши батька оцінювальним поглядом. – І куди ти вже зібрався?

– Доню! – обличчя Миколая розпливлося в посмішці. – Ну як це? Пройтися трошки, може поснідати...

– Тату, як ти думаєш, скільки ти спав? – серйозно запитала Софія, від чого посмішка Миколая зникла.

– Е-е-е... цілу ніч?

– Три дні, тату. Ти спав три дні.

На мить в кімнаті запанувала тиша.

– Ой-йой. Що справді?

– Так, тату. І, між іншим, я місця не могла собі знайти, хвилюючись за тебе. Тому не намагайся одразу гасати замком, сідай у крісло, а поїсти я тобі принесу сама.

Поки Софія пішла за сніданком, Миколай повільно пройшовся до крісла. Сидячи, він знову озирнувся в пошуках, чим себе зайняти. Три дні... не дивно, що він такий голодний. Попереду на нього точно чекатиме серйозна розмова з донькою. Йому захотілося відволіктися й почитати книжку, та для цього треба було встати з крісла. Раптом він згадав, що вставати необов'язково, три короткі жести – і з полиці йому на коліна стрибнула книжка.

За читанням його і знайшла Софія, коли увійшла зі сніданком. Вона поставила тацю на столик поруч із кріслом, сіла навпроти батька на друге крісло та дала йому час спокійно поїсти.

Вона була дуже щаслива, адже бачила, що йому вже значно краще, та водночас нервувала, адже їй згодом треба буде розпочати серйозну розмову. І, на жаль, час спливав, бо Миколай мав звичку їсти швидко.

– Тату... нам час поговорити, – сказала Софія.

Миколай видихнув заплющивши очі, відкинувся в кріслі й поглянув на доньку.

– Це через останні події? Доню, я розумію, що цього разу я повернувся не в найкращій формі...

– Ти був поранений і пролежав непритомним три дні!

– ... та я повернувся. Маленька Оленка врятована, а Крампуса вчоргове зупинено.

– І що з того? Цього разу все пройшло надто ризиковано, – Софія поклала свою руку на руку батька та зазирнула йому в очі. – Тату, час визнати, що цей день настав. Тобі потрібен наступник.

Миколай забрав руку, ніби обпікся. Схрестивши руки на грудях, він, морщачись, обвів кімнату поглядом, ніби шукав підтримки.

– Ще чого бракувало! У мене немає можливості шукати підлітка та вчити його. Крампус останнім часом надто активний. Тим паче, це небезпечно. Я вважаю, що розмова на сьогодні завершена.

З цими словами він підвівся і, спираючись на тростину, попрямував до виходу. Софія підвелася за ним.

– Та ти тільки послухай себе! Ти не молодшаєш, Крампус з'являється дедалі частіше і цього разу поранив тебе. Яка дитина має потрапити в його мішок, якщо ти раптом програєш?!

Миколай спинився у дверях і з видихом, сповненим сумом, опустив голову.

– Я не програю, – сказав він. – Я був обраний для цього.

– Так. Як і твої попередники до цього. Їхній час збігав, і місце одного Миколая займав інший.

– Ти не розумієш, що говориш. Софіє, це не я добровільно обрав стати Миколаєм, маленьким мене забрали сюди і зобов'язали бути ним. Хотів я того чи ні, та магія вирішила це за мене. Я пообіцяв собі, що зупиню це! Упіймаю Крампуса та навіки запроторю туди, звідки він ніколи не повернеться. Не потрібно буде більше комусь проти власної волі ставати захисником дітей! – голос його задрижав. – І хоча мені... це не вдалося... кожен день, що я не викликаю наступника, дає йому час жити як нормальна дитина.

З сумом Софія обійняла батька.

– Ох, тату. Я все розумію. Я знаю, як ти особисто хотів назавжди зупинити Крампуса. І в тебе буде ще такий шанс. Знайди хлопця і його підготовкою займуся я, а ти зможеш відловити монстра, і тоді послуги малого стануть непотрібні.

– Ти готова взяти це на себе?

– Принаймні більшу частину занять, адже ми маємо бути готові. І ти матимеш більше часу.

Софія бачила, як Миколай приймав складне рішення. Він дивився в одну точку і подумки зважував усі ризики.

– Це... може... спрацювати.

– Так це ж просто фантастично, тату! Ти не пошкодуєш! Я все підготую! – з цими словами Софія поцілувала батька в щоку та швидко пішла коридором. – Чекаю на тебе ввечері біля Балдора!

– Ох лишенько, – промовив собі під ніс Миколай. – І нащо Бог подарував мені таку розумну і наполегливу доньку?

Миколай крокував древнім коридором, прямуючи до головної зали в замку. Коридор чимось нагадував музей. Його прикрашали різноманітні картини із зображенням далеких подій минулого, портрети попередників, вкриті пилом опудала чудовиськ та безліч чарівних дрібничок, про призначення половини котрих Миколай не мав жодного уявлення.

Коридор закінчився масивними залізними дверима. Миколай ще був ослабкий, щоб мати змогу відкрити їх самостійно. Тому він вдався до допомоги чарів, вдарив посохом об підлогу, і двері відчинилися самі собою.

Усередині величної зали розташовувався великий бронзовий казан. Заввишки він був близько трьох метрів та стільки ж завширшки. На товстому бронзовому поясі кріпилася велика бронзова голова лева, що дивилася прямо на вхід, та дві менші бронзові голови ведмедів, розташовані праворуч і ліворуч від неї. Очі тварин світилися теплим білим світлом, таке саме світло мерехтіло зверху казана. По обидва боки здіймалися сходи, що сходилися позаду казана та утворювали невеликий простір, з якого за бажанням можна було стрибнути всередину киплячих в казані чарів.

За старих часів казан мав назву Балдор, та Миколай інколи кликав його Василем.

Одними сходами із розгорнутою книгою в руках спускалася Софія.

– Тату, нарешті ти тут. Я вже збиралася тебе шукати.

– Ну ти ж казала прийти ввечері, ми не погоджували, о котрій саме.

– Ну хай і так. Потримай, – вона віддала йому книжку, поправила на батькові одяг та змахнула кілька порошинок, помітних тільки жінкам. Після чого знову забрала книгу. – На щастя, усе готово. Я ознайомилася з деталями, принесла необхідні речі та готова бути твоїм асистентом.

– Дякую, Софіє. Та якщо всі мої попередники справлялися самостійно, думаю, і в мене все вийде. Та дякую, що піклуєшся про мене.

Миколай однією рукою обійняв доньку та перевів погляд на казан.

– Чи Старий Василь сьогодні в доброму гуморі?

– Авжеж, і буде ще в кращому, як ти припиниш його так називати.

– Ну чого ти? Ми з ним давно знайомі, та я впевнений, йому це навіть подобається.

Вони піднялися нагору.

– Бачиш, тату. Я вже розкреслила всі потрібні кола і символи та закріпила їх, присипавши згори вогняну сіль. Це має тебе убезпечити.

– Ти молодець, та решту я дороблю сам. Тому, будь ласка, спустися.

– Добре, тату. Будь обережним.

Так все й почалося. Софія чекала внизу в той час, як Миколай увійшов у чарівне коло. Перед ним у підлозі була спеціальна ямка, в яку він закріпив свій посох. Опустившись на коліна, Миколай розвів руки в боки та почав зачитувати заклинання мовою прадавніх народів.

Спочатку його очі засвітилися, потім засвітилися одночасно руки та символи, нанесені Софією. Світло відокремилось від символів та, зберігаючи їх форму, здійнялося в повітря навколо Миколая. Ніби два промені вирвалися з очей чарівника та пірнули у світло казана. На кілька секунд світло в ньому стало тьмянішим, аж раптом із Балдора здійнявся вихор.

Вихор був таким потужним, що Софії довелося прикрити очі руками та притулитися до стіни. Коли вона їх розплющила, то одразу помчала сходами до батька.

Від Миколая здіймалася пара, ніби спочатку його хтось підпалив, а потім намагався загасити ногами. Перед ним формувалася велика та детальна мапа.

– Тату, Боже! На тобі живого місця немає!

– Все добре, доню. Так і має бути. Зараз нам покажуть, де живе мій наступник.

– Тату...

– Так, Софіє?

– Хіба вогників має бути три?

– Ні. Такого ще не ставалося.

– І як нам вчинити?

– Що ж... Доведеться навідатись у кілька місць.